

Etica în afacerile bancare post-CRD IV

Conf. univ. dr. Lucian Bercea
Facultatea de Drept
Universitatea de Vest din Timișoara

*Colocviul **Provocări pentru activitatea juridică**
în contextul noului regim prudencial pentru instituțiile de credit*

Colocviile juridice ale Băncii Naționale a României, ediția a XIII-a, 19 martie 2014

1. Contextul

- Problema:
  - Etica în afacerile bancare post-criză
- Interesul actual al discuției:
  - Etica în afacerile bancare post-CRD IV
- Premise:
  - Etica afacerilor moderne: etică aplicată + etică a instituțiilor, nu a persoanelor
  - *Banking is not an ethics-free zone*
  - Nu există valori etice proprii afacerilor bancare: buna-credință, integritatea, loialitatea, prudența, diligența, transparența

2. Etica în afacerile bancare. Evoluții?

- Ipoteza sistemului bancar stabil
  - Dilema etică: maximizarea profitului vs. responsabilitate socială
- Ipoteza sistemului bancar instabil
  - Suspendarea standardelor etice?
  - Etica intervențiilor publice în sistemul bancar: hazard moral (profiturile sunt private, pierderile sunt naționalizate)
  - Supra-reglementarea *ex ante* pentru prevenirea crizelor: soluție inefficientă
- Ipoteza sistemului bancar post-criză
  - Accentuarea importanței eticii în afacerile bancare
  - Scopuri: reinstaurarea încrederii, detectarea promptă a riscurilor, evitarea hazardului moral
  - Promovarea modelului de *business* al abordării precaute a ricurilor
  - Detalierea conduitelor etice în norme juridice

3. Standarde etice post-CRD IV

- Etica afacerilor: etică normativă → pachet CRD IV + Regulament BNR 5/2013
- Reguli de governanță corporativă: *shareholders – stakeholders – management – audit*
- Cadrul de administrare: relația dintre statut și responsabilitate
  - *e.g.*: evitarea conformismului în relația executivi – non-executivi; timpul dedicat activității de către membrii conducerii; alerta confidențială în afara liniilor normale de raportare
- Politicile de remunerare: relația dintre risc și responsabilitate
  - *e.g.*: remunerarea personalului de control; operațiunile în condiții de favoare; plățile la încetarea anticipată a unui contract; amânarea și condiționarea componentei variabile a remunerației
- Conflictele de interese: relația dintre interesul personal și cel instituțional
  - *e.g.*: separarea adecvată a atribuțiilor; obstacolarea circulației informațiilor; anihilarea influenței necorespunzătoare a personalului non-exclusiv; contracararea lipsei de independență în alocarea ratingurilor
- Statutul codurilor de conduită

4. Concluzii

- Valori etice stabile, texte legale „adaptate”
- Laitmotivul perioadelor post-criză: detalierea conduitelor etice în norme juridice
- Normele juridice nu pot substitui standardele etice
  - Supra-reglementarea nu poate acoperi toate ipotezele de neconformare la standardele etice
  - Conformarea la normele juridice nu implică în mod necesar conformarea la standardele etice